

# **EVROPSKÁ KOMISE**

## **GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ PRO ZAMĚSTNANOST A SOCIÁLNÍ VĚCI**

Strategie zaměstnanosti a vývoj a koordinace politiky Evropského sociálního fondu  
Evropský sociální fond (ESF) – koordinace politiky lokálního vývoje zaměstnanosti

### **ESF A ROZŠÍŘENÍ: OPERATIVNÍ POKYNY PRO PLÁNOVÁNÍ A PROVÁDĚNÍ ESF V KANDIDÁTSKÝCH ZEMÍCH**

#### **OBSAH**

- I. ÚVOD**
- II. FIŠE**
  - 1. Úloha referenčního rámce politiky**
  - 2. Horizontální priority pro podporu ESF:**
    - a) Rovné příležitosti**
    - b) Místní vývoj**
    - c) Znalostní společnost**
  - 3. Soudržnost mezi aktivitami v oblasti rozvoje lidských zdrojů na národní a regionální úrovni**
  - 4. EQUAL a kandidátské země – mechanismy plánování, časování, mainstreaming**
  - 5. Uplatňování ustanovení o malých grantech nařízení 1784/1999 o ESF**
  - 6. Činnosti v oblasti technické pomoci**
  - 7. Úloha řídicích orgánů, zprostředkovatelských subjektů, konečných příjemců finančních prostředků**
  - 8. Požadavky na monitorovací systémy**
  - 9. Otázky související s finančním řízením**
  - 10. Otázky související s požadavky na audit a finanční kontrolu**

## I. ÚVOD

*Tyto fiše mají dvojí cíl: a) usnadnit generálnímu ředitelství pro zaměstnanost přípravu nadcházejících jednání s kandidátskými zeměmi a b) zajistit efektivní provedení pomoci poskytované z ESF v kandidátských zemích.*

*Za tímto účelem objasňují pokyny z hlediska ESF způsob, jakým by se měla uplatňovat některá zákonná ustanovení v kontextu kandidátských zemí, a politiku a operativní prvky, které by mělo generální ředitelství pro zaměstnanost upřednostňovat během jednání, aby se usměrnily diskuse a usnadnilo provedení.*

*Fiše se zabývají specifickým kontextem jednání s kandidátskými zeměmi, která se vyznačují kratším plánovacím obdobím a omezenou administrativní kapacitou kandidátských zemí. Využívají zkušeností z předchozího plánování a jednání se stávajícími členskými státy a předběžných výsledků pokračujícího zjednodušování strukturálních fondů.*

*Fiše se **zaměřují na zjednodušení a usnadnění plánování ESF v kandidátských zemích.** Jelikož nařízení Rady týkající se strukturálních fondů a ESF zůstávají nezměněná, je dopad technických opatření uvedených níže nutně omezený. V příštích měsících budou možná nezbytné další úvahy o zjednodušujících opatřeních ve specifickém kontextu plánování v kandidátských zemích.*

*I když tyto horizontální pokyny poskytují celkový rámec pro služby generálního ředitelství pro zaměstnanost, nechtějí být normativními ve všech svých aspektech: naopak, **v případě potřeby by měly být upraveny podle specifických plánovacích a administrativních charakteristik každé kandidátské země.***

|                                                                                                  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p style="text-align: center;"><b>LIST Č. 1</b><br/><b>ÚLOHA REFERENČNÍHO RÁMCE POLITIKY</b></p> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|

## **1. DEFINICE A VAZBY NA STRATEGII ZAMĚSTNANOSTI**

1. Podle čl. 9 písm. c) nařízení 1260/99 by plán měl zahrnovat referenční rámec politiky: *„Referenčním rámcem politiky cíle 3“ se rozumí dokument, který stanoví kontext pro pomoc týkající se zaměstnanosti a rozvoje lidských zdrojů na celém území každého členského státu a který identifikuje vztahy mezi prioritami stanovenými v národním akčním plánu zaměstnanosti.“*

Referenční rámec politiky má poskytnout rámec pro intervence v oblasti rozvoje lidských zdrojů v každém členském státě. Měl by zahrnovat:

- a) obecný strategický kontext pro pomoc týkající se politik rozvoje lidských zdrojů,
- b) výběr některých (nebo všech) priorit pro podporu ze strukturálních fondů,
- c) odůvodnění tohoto výběru.

Jelikož referenční rámec politiky stanoví rámec pro rozvoj lidských zdrojů na celém území členského státu, bude zvláště důležité, zajistit v těch členských zemích, ve kterých účast ESF protíná různé programy, celkovou konzistenci mezi prioritami spolufinancovanými v rámci sektorových operačních programů (SOP) a regionálních operačních programů (ROP). Stejně tak bude v malých kandidátských zemích, ve kterých bude pomoc obecně řízena ministerstvem hospodářství nebo ministerstvem financí, důležité vyzdvihnout význam rozvoje lidských zdrojů. Tedy referenční rámec politiky zajišťuje vazbu mezi strategií lidských zdrojů vybranou pro podporu ze strukturálních fondů a prioritami politiky Evropské strategie zaměstnanosti přenesených do národních akčních plánů zaměstnanosti.

V kontextu kandidátských zemí představují dokumenty o společném hodnocení dohodnuté společně Komisí a jednotlivými kandidátskými zeměmi na politické úrovni analýzu hlavních problémů a výzev, kterým čelí každá z kandidátských zemí při přípravě na to, aby byla schopna plně provést Evropskou strategii zaměstnanosti. Dokumenty o společném hodnocení by tedy měly napomoci identifikovat priority politiky ve vztahu k zaměstnanosti a rozvoji lidských zdrojů pro podporu ze strukturálních fondů a zejména z ESF, které jsou způsobilé v rámci nařízení o fondech.

V tomto kontextu politiky by referenční rámec politiky měl identifikovat vztah priorit NDP/CSF/SPD s dokumenty o společném hodnocení a budoucími národními akčními plány zaměstnanosti, které se již v některých kandidátských zemích připravují.

## **2. PREZENTACE REFERENČNÍHO RÁMCE POLITIKY V PLÁNECH**

V zásadě by referenční rámec politiky měl být nedílnou součástí plánu cíle 3. Je však důležité zajistit, aby obsah referenčního rámce politiky stanovený v čl. 9 písm. c) byl rovněž řádně zohledněn v oblastech cíle 1.

Čl. 15 odst. 3 obecného nařízení stanoví, že „Komise vyhodnotí tyto plány [cíle 1, 2 a 3], aby stanovila, zda jsou konzistentní s cíli tohoto nařízení při zohlednění referenčního rámce uvedeného v čl. 9 písm. c)“. Samozřejmě **to znamená, že i pro země, které jsou zcela zahrnuty v cíli 1, musí existovat referenční rámec politiky.**

Tímto problémem se zabývá vademekum pro strukturální fondy (kapitola 1 oddíl 2 „Strategie a priority“). Uvádí: „pro ty členské státy, které jsou zcela způsobilé v rámci cíle 1, by měl být poskytnut analytický popis rozsahu, v jakém je jejich strategie koherentní a konzistentní s Evropskou strategií zaměstnanosti, včetně toho, jak priority odrážejí Pokyny Komise pro zaměstnanost a národní akční plány“.

V kontextu kandidátských zemí, které jsou zcela zahrnuty v cíli 1, se doporučuje, aby referenční rámec politiky byl **zvláštní a nedílnou částí NDP/CSF/SPD**, která by mohla mít například podobu úvodní kapitoly o rozvoji lidských zdrojů a zaměstnanosti v rámci CSF – SPD, aby bylo dosaženo lepších synergií.

V těch kandidátských zemích, které nejsou zcela zahrnuty v cíli 1, lze při zvážení velikosti oblastí cíle 3 s ohledem na plány cíle 1 doporučit **předložení referenčního rámce politiky v plánu cíle 1**, aby se usnadnila jednání o politikách rozvoje lidských zdrojů na celém území kandidátské země.

Závěrem, účelem referenčního rámce politiky ve specifickém kontextu kandidátských zemí je především **zajistit celkovou konzistenci a soudržnost s již definovanou strategií rozvoje lidských zdrojů** a s různými programy, prioritami a/nebo opatřeními, do kterých by měla být strategie přenesena.

|                                                                                                     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p style="text-align: center;"><b>LIST Č. 2</b><br/><b>HORIZONTÁLNÍ PRIORITY NAŘÍZENÍ O ESF</b></p> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|

**1. POZADÍ**

Nařízení o ESF uvádí, že v rámci pěti oblastí politiky definovaných v čl. 2 odst. 1 by se mělo přihlídnout k

*a) „podpoře místních iniciativ týkajících se zaměstnanosti, zejména iniciativ na podporu dohod o lokální a územní zaměstnanosti,*

*b) sociálním dimenzím a dimenzím trhu práce informační společnosti zejména rozvíjením politiky a programů určených k využití potenciálu zaměstnanosti informační společnosti a zajištěním rovného přístupu k jejím facilitám a výhodám,*

*c) rovnosti mezi ženami a muži jako součásti přístupu mainstreamingu“.*

Fiše 2A, 2B a 2C uvedené níže stanoví operativní způsob, jakým by měly být výše uvedené horizontální priority zváženy při plánování ESF v kandidátských zemích.

|                                                                                                                              |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p style="text-align: center;"><b>LIST Č. 2 A</b><br/><b>HORIZONTÁLNÍ PRIORITY NAŘÍZENÍ O ESF: A) ROVNÉ PŘÍLEŽITOSTI</b></p> |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## **I. ROVNÉ PŘÍLEŽITOSTI MEZI ŽENAMI A MUŽI V RÁMCI MAINSTREAMINGU – ZÁVAZEK VE STRUKTURÁLNÍCH FONDECH**

Podpora rovnosti pro ženy a muže je závazkem stanoveným v článku 1 nařízení o strukturálních fondech. Další klíčové požadavky týkající se rovných příležitostí jsou specifikovány v článku 8.1 (komplementarita a partnerství), 35.1 (kontrolní výbory), 36.2 (ukazatele monitorování), 41.2 (hodnocení ex-ante) a 46.2 (informace a publicita).

Nová nařízení stanoví **dvojí strategii**:

- **gender mainstreaming**, což znamená systematické zvažování rozdílů mezi podmínkami, situací a potřebami žen a mužů ve všech politikách a opatřeních v okamžiku plánování, provádění a hodnocení,
- **a specifické akce** ke snížení přetrvávajících nerovností. Specifická opatření a projekty v kandidátských zemích financované strukturálními fondy a zejména ESF mohou přispět k potírání potenciálních rizik, kterým čelí ženy, které jsou zvláště vystaveny negativním účinkům ekonomické a sociální restrukturalizace.

K integraci rovných příležitostí do všech fází přípravy a provádění programů jsou nezbytné efektivní nástroje a strategie.

## **II. PŘÍPRAVA PROGRAMŮ**

Plány a plánovací dokumenty by měly obsahovat:

- popis situace, příležitostí a omezení týkající se nerovností mezi ženami a muži na trhu práce, při vzdělávání a odborném vzdělávání, v podnicích,
- popis zvláštních opatření ke zmenšení nerovností mezi ženami a muži,
- případně údaje rozepsané podle pohlaví.

Kromě toho by programové doplňky měly stanovit kvantitativní a kvalitativní ukazatele ke sledování pokroku, co se týče rovnosti pohlaví, a rovněž obecné ukazatele, případně rozepsané podle pohlaví.<sup>1</sup>

Rozdílný dopad opatření na ženy a muže by měl být zohledněn nejen v programech ESF, ale i ve zdánlivě neutrálních oblastech politiky. Příklady a vysvětlení lze nalézt

---

<sup>1</sup> Příklady ukazatelů rovnosti pohlaví viz „TECHNICKÝ DOKUMENT 3 – Rovné příležitosti pro ženy a muže v rámci mainstreamingu v programech a projektech strukturálních fondů, březen 2000, kapitola 5.3.2.

[http://europa.eu.int/comm/regional\\_policy/sources/docoffic/working/doc/mainst\\_en.pdf](http://europa.eu.int/comm/regional_policy/sources/docoffic/working/doc/mainst_en.pdf)

v malé brožůře „Průvodce hodnocením dopadů na pohlaví“, kterou vydala Evropská komise.<sup>2</sup>

### III. PROVEDENÍ PROGRAMŮ

- Operace

Je důležité zahrnout do programového doplňku kritéria výběru, která umožní měřit příspěvek projektů financovaných ze strukturálních fondů k rovnosti pohlaví. Jednou možností by byla jednoduchá trojí klasifikace: pozitivní rovnost, negativní rovnost, neutrální rovnost.<sup>3</sup>

- Partnerství

Zajištění příslušných znalostí a dovedností v otázkách rovnosti pohlaví v rámci partnerství a institucionálním rámci je užitečné pro efektivnost pomoci. Nejdůležitější je zapojení organizací – vládních i nevládních, představujících problémy rovných příležitostí v procesu plánování a monitorování. Jinými nástroji může být vyvážená účast mužů a žen v kontrolních výborech a opatření zajišťující zvýšení uvědomělosti a odborné vzdělávání v oblasti problematiky rovnosti pohlaví pro členy partnerství, výborů a vedoucí pracovníky.

- Informace a publicita

Činnosti týkající se rozšiřování informací by měly směřovat na organizace a skupiny zapojené do problematiky rovnosti za účelem podněcovat je k předkládání návrhů projektů. Měly by se rovněž zaměřit na „mainstream“ organizace a firmy s cílem podněcovat je k integraci rovných příležitostí do svých projektů a akcí.

- Další informace

Technický dokument o rovných příležitostech v rámci mainstreamingu ve strukturálních fondech<sup>4</sup>, který vydala Evropská komise, poskytuje řadu **užitečných vysvětlení a příkladů, jak integrovat rovnost pohlaví do operací strukturálních fondů.**

Dobrým příkladem praktického návodu pro plánování a provádění strukturálních fondů je skotský Toolkit pro rovné příležitosti v rámci mainstreamingu.<sup>5</sup>

---

<sup>2</sup> [http://europa.eu.int/comm/employment\\_social/equ\\_opp/gender/gender\\_en.pdf](http://europa.eu.int/comm/employment_social/equ_opp/gender/gender_en.pdf)

<sup>3</sup> Viz také „TECHNICKÝ DOKUMENT 3 – Rovné příležitosti pro ženy a muže v rámci mainstreamingu v programech a projektech strukturálních fondů, březen 2000, kapitola 5.2.

[http://europa.eu.int/comm/regional\\_policy/sources/docoffic/working/doc/mainst\\_en.pdf](http://europa.eu.int/comm/regional_policy/sources/docoffic/working/doc/mainst_en.pdf)

<sup>4</sup> [http://europa.eu.int/regional\\_policy/sources/docoffic/working/doc/mainst\\_en.pdf](http://europa.eu.int/regional_policy/sources/docoffic/working/doc/mainst_en.pdf)

<sup>5</sup> [www.scotland.gov.uk/esf/equal\\_ops-00.asp](http://www.scotland.gov.uk/esf/equal_ops-00.asp)

|                                                                                                                      |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p style="text-align: center;"><b>LIST Č. 2 B</b><br/><b>HORIZONTÁLNÍ PRIORITY NAŘÍZENÍ O ESF: MÍSTNÍ ROZVOJ</b></p> |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## **1. POLITICKÝ A PRÁVNÍ KONTEXT**

Pokyny k zaměstnanosti poskytují konzistentní, komplexní přístup k místnímu rozvoji: všichni účastníci na regionální a místní úrovni, včetně sociálních partnerů, musí být mobilizováni k provedení Evropské strategie zaměstnanosti identifikováním potenciálu vytváření pracovních příležitostí na lokální úrovni a posilováním partnerství. Za tímto účelem se členské státy zavázaly zohlednit ve své celkové politice zaměstnanosti, **je-li to možné**, dimenzi regionálního rozvoje a povzbuzovat lokální a regionální orgány k rozvoji strategií zaměstnanosti.

Oznámení Komise „Posílení lokální dimenze Evropské strategie zaměstnanosti“<sup>6</sup>, které je založeno na zkušenostech a poučení z konzultačního procesu v rámci Jednat společně<sup>7</sup>, stanoví rámec politiky pro podporu Komise k rozvoji lokálních iniciativ v oblasti zaměstnanosti na podporu Evropské strategie zaměstnanosti. Při respektování zásady subsidiarity a národních institucionálních mechanismů v každém členském státě je Komise zavázána posílit regionální a lokální dimenzi politik zaměstnanosti prostřednictvím aktivit jako je experimentování, monitorování a hodnocení, zvyšování uvědomělosti, odborné vzdělávání, benchmarking, výměna informací a spolupráce.

Nařízení Rady 1260/99 stanoví obecná ustanovení o strukturálních fondech a nařízení Rady 1784/1999 o Evropském sociálním fondu poskytuje právní a operativní rámec pro podporu lokálních aktivit a lokálních účastníků ve vztahu k ESF:

- čl. 8 odst. 2 nařízení 1260/99 rozšířil definici partnerství, které v současnosti zahrnuje Komisi a orgány na národní úrovni a rovněž regionální a místní orgány, hospodářské a sociální partnery a příslušné nevládní organizace,
- nařízení 1784/1999 o ESF stanoví širokou oblast působnosti na podporu aktivit v oblasti místního rozvoje, odrážející cíl přispět k akcím uskutečňovaným při provádění Evropské strategie zaměstnanosti:
  - čl. 2 odst. 2 považuje místní rozvoj za **tématickou horizontální prioritu**, která musí být zohledněna ve strategii lidských zdrojů navrhované členskými státy:  
*„V oblastech politiky stanovených v odstavci 1 musí fond zohlednit: podporu místním iniciativám v oblasti zaměstnanosti, zejména iniciativám na podporu dohod o lokální a územní zaměstnanosti“.*

---

<sup>6</sup> Oznámení „Posílení lokální dimenze Evropské strategie zaměstnanosti“ COM (2001) 629 v konečném znění ze dne 6. 11. 2001

<sup>7</sup> Po přijetí oznámení Komise „Jednat společně pro zaměstnanost – lokální dimenze pro Evropskou strategii zaměstnanosti“ COM (2000) 196 v konečném znění ze dne 7. 4. 2000 zavedla Komise rozsáhlé konzultace o lokální dimenzi politik zaměstnanosti.

- čl. 3 odst. 3 umožňuje členským státům využít prostředků ESF na spolufinancování rozvoje nových zdrojů zaměstnanosti, včetně v sociální ekonomice,
- čl. 4 odst. 2 nařízení o ESF stanoví, že „přiměřené množství peněz by mělo být použito ve formě malých grantů, se speciálními mechanismy pro přístup nevládních organizací a lokálních partnerství.“ (viz také fiš č. 8: Uplatňování ustanovení o malých grantech v kandidátských zemích ).
- Kromě toho konstatovalo oznámení Komise o společném finančním rámci pro přístupová jednání z ledna 2002, že „(...) *ESF přispěje k modernizaci veřejné správy a rozvoji distribučních struktur pro rozvoj lidských zdrojů*“.

## **2. PONAUCENÍ PRO MÍSTNÍ ROZVOJ PŘI PLÁNOVÁNÍ ESF V KANDIDÁTSKÝCH ZEMÍCH**

Je důležité poznamenat, že podpora místního rozvoje jako horizontální priority ESF nebyla příliš úspěšná v těch členských státech, které měly dobře zavedenou tradici, co se týče účasti a zapojení regionálních a místních orgánů a občanské společnosti. Obecně je místní rozvoj ve stávajících členských státech podporován z ESF prostřednictvím dvojí strategie:

- jako průřezové téma, které je nutno mainstreamovat prostřednictvím priorit a opatření v oblasti pomoci,
- jako specifické opatření na podporu iniciativ v oblasti lokální zaměstnanosti a sociální ekonomiky.

Naopak lokální veřejné správy v kandidátských zemích čelí významné administrativní a finanční slabosti, která může omezit jejich kapacitu efektivně řídit, monitorovat a provádět prostředky ESF. Tato slabost je ještě akutnější u ostatních lokálních účastníků jako jsou nevládní organizace, sociální partneři, veřejné služby lokální zaměstnanosti a obecněji občanská společnost.

**Tedy posílení administrativní kapacity všech lokálních účastníků je nezbytnou podmínkou pro podporu místního rozvoje v kandidátských zemích.** Za tímto účelem by se měly prostředky ESF na podporu aktivit v oblasti místního rozvoje zaměřit na tyto oblasti:

- modernizace veřejné správy na regionální a lokální úrovni by měla být jednou z klíčových priorit pro podporu ESF, co se týče budování kapacit, zejména v rámci regionálního operačního programu (ROP),
- opatření ESF v rámci regionálního operačního programu (ROP) by měla být zcela využita, aby : a) se zvýšila kapacita partnerství na regionální a místní úrovni, b) se stanovily podmínky k usnadnění iniciativ v oblasti místního rozvoje (např. diagnóza, odborné vzdělávání, logistická a metodologická podpora pro místní účastníky) a c) byla součástí komplexní strategie regionálního a/nebo místního rozvoje, začleněné do jiných intervencí fondů, zejména ERDF (Evropské nadace pro regionální rozvoj),

- ESF by měl přispět k rozšíření služeb zaměstnanosti mimo hlavní městská centra, zejména v méně zvýhodněných venkovských a lokálních městských oblastech, s cílem posílit kapacitu regionálních a lokálních institucí v oblasti zaměstnanosti při vytváření a provádění aktivních politik na trhu práce,
- místní účastníci by měli plně využít příležitostí poskytovaných fondy EQUAL k rozvoji partnerství na regionální a místní úrovni. EQUAL poskytuje významnou podporu aktivitám v oblasti technické pomoci s cílem pomoci partnerům dokončit jejich dohody o partnerství a připravit podrobný program činností. Kromě toho EQUAL, který klade velký důraz na nadnárodní spolupráci, umožní kandidátským zemím poučit se ze zkušeností, které získaly stávající členské státy při nadnárodních aktivitách a networkingu.

|                                                                                                                             |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p style="text-align: center;"><b>LIST Č. 2 C</b><br/><b>HORIZONTÁLNÍ PRIORITY NAŘÍZENÍ O ESF: ZNALOSTNÍ SPOLEČNOST</b></p> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## **I. POZADÍ**

Informační společnost se již velmi přítomna v kandidátských zemích EU a je předmětem značného politického zájmu kvůli svému potenciálu pro hospodářství a společnost v jednotlivých zemích.

Všechny kandidátské země přijaly jasný a konkrétní politický závazek urychlit provedení informační společnosti: základem těchto aktivit je provedení národních strategií a akčních plánů pro informační společnost a rovněž společného akčního plánu eEurope+, zvlášť věnovaného kandidátským zemím.

Zbývá však ještě hodně práce při dohánění členských států, jelikož informační společnost je rychle se vyvíjející, komplexní cíl, kterého je třeba dosáhnout, a základem je trvalá a zaměřená politická pozornost.

Navzdory skutečnosti, že kandidátské země učinily značný pokrok v základním přístupu ke komunikacím, existují zde nadále značné problémy v potenciálním využití těchto technologií pro přístup k internetu ve školách a pro veřejnost.

Dále je třeba rozvíjet a upevňovat dovednosti pro přípravu na znalostní společnost, a rovněž musí být posilovány služby na podporu zaměstnanosti.

## **II. HLAVNÍ PROBLÉMY V OBLASTI ZLEPŠOVÁNÍ A INVESTIC**

### **II.1. Dovednosti v oblasti informačních a komunikačních technologií**

Evropská strategie zaměstnanosti a akční plán e-europe+ trvají na významu zlepšování dovedností v moderní ekonomice. Především dovednosti v oblasti informačních a komunikačních technologií jsou důležitou podmínkou zaměstnatelnosti a adaptability.

Další vzdělávání učitelů je základním prvkem pro úspěch v oblasti digitální gramotnosti žáků v kandidátských zemích. Proto je třeba věnovat značné prostředky na **kurikula a školicí programy pro žáky, studenty a učitele**.

Dále je třeba rovněž prosazovat **trvalé odborné vzdělávání pracujících** s cílem poskytnout této populaci dovednosti a znalosti potřebné k tomu, aby byla připravena na výzvy související s měnící se prací a úkoly ve společnosti založené na znalostech.

Nástroje informačních a komunikačních technologií umožňují využít nové přístupy ke vzdělávání a odbornému vzdělávání prostřednictvím e-learningu. Proto je třeba investovat do rozvoje platformy poskytující moderní aplikace e-learningu.

Jelikož tyto vzdělávací a školicí programy musí splňovat normy vysoké kvality, aby byly účinné a uznávané, je třeba vytvořit a financovat certifikační organizace, například certifikace osvědčení o počítačové gramotnosti (European Computer Drivers Licence (ECDL)).

### **II.2. Služby**

Významný pokrok byl učiněn při **poskytování veřejných on-line služeb prostřednictvím akcí e-governmentu ve všech kandidátských zemích**. Tímto způsobem hraje místní a federální vláda důležitou roli jako hlavní poskytovatel služeb. Rozvoj služeb e-governmentu musí zůstat i nadále prioritou, jelikož působí jako katalyzátor pro provedení informační společnosti v kandidátských zemích.

Zvláště je nutno zaměřit se na **investice do nástrojů elektronické podpory pro veřejné služby zaměstnanosti** poskytnutím databází o nabídkách volných pracovních míst na straně jedné, a databází s životopisy uchazečů o zaměstnání na straně druhé. Tyto databáze musí být napojeny na stávající evropské e-slужby.

Aby se posílila podnikavost v kandidátských zemích, mělo by se investovat rovněž **do podpůrných služeb založených na informačních a komunikačních technologiích pro začínající podniky** a rovněž do rozvoje sítí s cílem poskytnout možnosti spolupráce mezi podniky a stimulovat výměnu znalostí mezi různými účastníky (malé a střední podniky, univerzity atd.).

Tyto činnosti a investice lze považovat za **podmínku**, kterou je nutno splnit v blízké budoucnosti. V další fázi je nutno plánovat další činnosti, jakmile budou splněny tyto základní podmínky pro provedení znalostní společnosti.

**LIST Č. 3**  
**SOUDRŽNOST MEZI AKTIVITAMI V OBLASTI ROZVOJE LIDSKÝCH ZDROJŮ**  
**NA NÁRODNÍ A REGIONÁLNÍ ÚROVNI**

## **1. SITUACE V KANDIDÁTSKÝCH ZEMÍCH**

V některých kandidátských zemích (např. Polsko, Maďarsko, Česká republika, Slovensko) by aktivity v oblasti rozvoje lidských zdrojů v rámci programů cíle 1 měly být podporovány při současném sledování dvojího přístupu:

- na národní úrovni, prostřednictvím celostátních sektorových operačních programů (SOP) řízených ministerstvem práce nebo jiným odpovídajícím ministerstvem (např. ministerstvo školství),
- na regionální úrovni, prostřednictvím integrovaného regionálního programu (ROP) financovaného z více fondů, který by byl řízen centrálně.

V těchto případech bude nutné zpřehlednit podporu poskytovanou ESF v rámci různých administrativních úrovní, aby se předešlo duplicitám aktivit podporovaných ESF.

## **2. ZKUŠENOSTI VE STÁVAJÍCÍCH ČLENSKÝCH ZEMÍCH**

Aby se předešlo duplicitám na různých úrovních, usilovalo se o soudržnost aktivit financovaných ESF v různých programech:

- kde stejné orgány (např. Národní služba zaměstnanosti) intervenují jak v sektorových, tak regionálních programech, CSF zavedl přesné rozlišování mezi aktivitami financovanými stejnými subjekty na centrální a regionální úrovni,
- kde se činnosti prováděné regionálními a národními orgány překrývají, například kde je kompetence na ALMP rozdělena mezi různé orgány, je soudržnosti dosaženo pomocí specializace podle typologie činností, cílových skupin a hospodářských sektorů nebo podle doplňkového charakteru činností prováděných různými orgány.

## **3. POUČENÍ PRO KANDIDÁTSKÉ ZEMĚ**

V kontextu kandidátských zemí, kde zřízené regionální nebo decentralizované struktury nemusí mít ještě vyvinutou potřebnou administrativní kapacitu k provedení a řízení opatření ESF, bude důležité zpřehlednit soudržnost mezi regionálními a národními intervencemi ESF, aby se zabránilo překrytí a předešlo absorpci problémů, zejména na regionální úrovni.

Za tímto účelem by měly být stanoveny některé jasné principy k definování toho, jak se bude složka lidských zdrojů v rámci regionálních OP a sektorových OP navzájem doplňovat, na základě plánovací struktury a administrativní situace v každé dotyčné kandidátské zemi.

Jako obecné pravidlo se doporučuje, aby **obecně použitelná opatření v oblasti celonárodního rozvoje lidských zdrojů byla podporována prostřednictvím sektorových programů ESF**, zatímco opatření ESF v rámci ROP by a) se měla zabývat specifickými regionálními a místními potřebami, které nejsou obsaženy v národní intervenci, zejména budování kapacit na regionální a místní úrovni, b) měla zlepšit partnerství na regionální a

místní úrovni a c) měla podporovat integrované kombinované operace s ostatními fondy, zejména ERDF.

Kromě toho, vezmeme-li v úvahu kratší plánovací období, by měl mít finanční příspěvek ESF v rámci regionálního programu dostatečnou finanční váhu, aby se zdůvodnila samostatná správa.

Závěrem se doporučuje **zřídit adekvátní mechanismy spolupráce mezi řídicími orgány různých dotyčných programů v rámci CSF.**

**LIST Č. 4**  
**EQUAL V KANDIDÁTSKÝCH ZEMÍCH – MECHANISMY PLÁNOVÁNÍ,**  
**ČASOVÁNÍ, MAINSTREAMING**

## **I KONTXT**

Jako obecné pravidlo by plánovací dokument programu EQUAL kandidátských zemí měl být předložen jako **jednotný plánovací dokument (SPD)**. Kvůli specifčnosti programu EQUAL existuje několik faktorů, které musí obě strany zohlednit při vytváření a provádění budoucích SPD:

- vzhledem k **nadnárodní dimenzi** programu EQUAL je načasování důležité pro efektivní provedení. V ideálním případě by programy EQUAL kandidátských zemí měly být synchronizovány s 15 EU;
- administrativy nových členů, zejména malých zemí, by měly být podněcovány k tomu, aby **zaměřily oblast působnosti svých programů** na zvládnutelný počet prioritních oblastí (témat) a projektů podle své administrativní kapacity a rozpočtových prostředků přidělených na tyto programy;
- jednání o **mainstreamingu a EQUAL ESF** by měla být koordinována s cílem dosáhnout komplementarity mezi oběma typy pomoci;
- témata programu EQUAL jsou úzce spojena s **EHP**. Témata budou přezkoumána ve světle změn EHP.

## **II HARMONOGRAM**

### **1. Příprava SPD**

K provedení SPD kandidátských zemí co nejdříve po přistoupení budou SPD projednány v průběhu roku 2003 s tím, aby byla připravena odsouhlasená verze pro předložení ke dni přistoupení. Tento plán by mělo umožnit administrativám kandidátských zemí, aby koncentrovaly své zdroje na zřízení struktur technické pomoci na jaře 2004.

### **2. Způsobilost a tok prostředků ESF**

Zatímco se očekává, že vzniklé náklady budou způsobilé od 1. ledna 2004, je třeba poznamenat, že Komise nemůže provést jakékoli platby, dokud Komise nepřijme SPD.

Poté co bylo toto řečeno, existuje zde možnost poskytnout adekvátní prostředky na vybudování institucí prostřednictvím programů **Phare twinning<sup>8</sup>** a **Twinning light<sup>9</sup>**. Aby získaly přístup k těmto prostředkům, musí kandidátské země předložit žádost generálnímu ředitelství pro rozšíření v kontextu provádění programů Phare.

---

<sup>8</sup> 1-2leté převedení úředníků z členských států na ministerstva kandidátských zemí. Stejnou stránkou této možnosti je to, že kandidátské země musí projít složitým postupem výběrového řízení a uzavírání smluv.

<sup>9</sup> Krátkodobé převedení úředníků (maximálně 6 měsíců), které se poskytuje prostřednictvím výběrového řízení.

### 3. Plánování 2. kola

EQUAL má společný harmonogram v členských státech, se třemi samostatnými fázemi prací<sup>10</sup>, které se provádějí ve dvou kolech. Indikativní plán pro další kolo, který ještě musí být dohodnut s členskými státy, je: výzvy k předložení DP v létě 2004, zahájení akce 1 v lednu 2005, zahájení akce 2 v červenci 2005. Členské státy budou vyzvány, aby prodiskutovaly plánování dalšího kola na podzim 2002. Tento harmonogram musí zajistit dostatečnou flexibilitu pro kandidátské země, aby se zapojily.

## III ZJEDNODUŠENÍ

Aby se usnadnila účast kandidátských zemí v programu EQUAL, navrhuje se tato zjednodušení:

### 1. Zjednodušení na úrovni programu

Aby se snížilo administrativní zatížení, co se týče jednak plánování, a jednak provedení, měla by být zodpovědná ministerstva podněcována, aby zaměřila oblast působnosti programu EQUAL na omezený počet prioritních oblastí. V praxi by to mohlo znamenat **zaměření se na 2-4 prioritní oblasti (témata)** – v závislosti na velikosti rozpočtu – a omezení projektů na zvládnutelnou velikost (5-10 partnerů).<sup>11</sup>

Co se týče předložení dokumentu SPD, doporučujeme, aby správy programu EQUAL v jednotlivých kandidátských zemích přizpůsobily v možném rozsahu **analýzu trhu práce a hodnocení ex-ante** připravené pro programy Mainstream v roce 2002 SPD programu EQUAL. Avšak analýza hlavních oblastí diskriminace by měla být poskytnuta v hodnocení ex-ante. Kromě toho je EMPL B4 vývojovým nástrojem pro pomoc kandidátským zemím při vypracování SPD.

### 2. Provedení

Program EQUAL je součástí ESF, a jako takový je zahrnut v některých nařízeních (obecné nařízení o strukturálních fondech 1260/1999, nařízení o ESF 1784/1999) a musí splňovat podmínky, které jsou stanoveny v těchto nařízeních. Oznámení Komise o programu EQUAL<sup>12</sup> poskytuje dodatečné informace, které jsou specifické pro program EQUAL, a stanoví zdůvodnění politiky, společná témata a úpravy související s provedením.

EQUAL bude vyžadovat **kancelář/podporu technické pomoci** k poskytování technické podpory a usnadnění provedení iniciativy. EQUAL poskytuje značnou částku na podporu činností v oblasti technické pomoci se stropem, který se odlišuje od toho, který je

---

<sup>10</sup> Akce 1 – vypracování pracovního programu a nadnárodní spolupráce (6 měsíců)

Akce 2 – provedení pracovního programu (2 roky)

Akce 3 – rozšíření – během doby životnosti iniciativy

<sup>11</sup> Maďarsko, které se připojilo k programu EQUAL v první výzvě s prostředky Phare, je užitečným příkladem: zodpovědné ministerstvo si zvolilo soustředění prostředků ve výši 2 mil. eur na jedno téma s pěti DP.

<sup>12</sup> [Úř. věst. ES č. 0127, s. 2, 5. 5. 2000]

předpokládán pro ESF Mainstream<sup>13</sup>. Budoucí členské státy mají možnost vytvořit nezávislou strukturu technické pomoci – která bude podléhat pravidlům o zadávání veřejných zakázek – nebo smluvně zajistit zdroje technické pomoci na ministerstvu. V případech, kdy je velikost přidělu na technickou pomoc relativně malá, se doporučuje najmout na ministerstvo externí zaměstnance pro technickou pomoc, aby se předešlo složitým a časově náročným výběrovým řízením na kanceláře technické pomoci.

## **5. Finanční mechanismy (koneční příjemci finančních prostředků)**

Pravidlo stanovené v oznámení Komise o programu EQUAL, že konečným příjemcem finančních prostředků je partnerství pro rozvoj, zůstává nezměněno.<sup>14</sup>

## **IV Posílení partnerství mezi kandidátskými zeměmi**

Zde může být oblast působnosti v podněcování kandidátských zemí, aby pracovaly společně na otázkách, které odrážejí problémy, které jsou společné v mnoha kandidátských zemích. Mělo by být možné identifikovat horizontální otázky jako: budování partnerství, zmocnění, zapojení nevládních organizací a sociálních partnerů. EQUAL by mohl spojit dobrou praxi z EU a organizovat podporu na pomoc kandidátským zemím při rozvoji přístupů, které jsou podstatné pro EQUAL, ale měl by také reagovat na některé společné zájmy identifikované při projednávání kapitoly 21. To by mohlo být organizováno stejným způsobem jako stávající Evropské tematické skupiny získáváním technických odborných znalostí a zapojováním členských států. To by posílilo oblast působnosti, aby byl EQUAL využíván jako učební nástroj pro kandidátské země.

## **V ZAPOJENÍ KANDIDÁTSKÝCH ZEMÍ PŘED ROKEM 2004**

Současné kolo programu EQUAL umožňuje kandidátským zemím, aby se rovněž zapojily. Česká republika a Maďarsko se připojily k nadnárodní práci s fondy Phare identifikováním priorit EQUAL a rozvíjením EQUAL typu „partnerství pro rozvoj“. V případě České republiky byl „EQUAL“ vypracován při konzultacích s Ministerstvem práce s aktivní podporou delegace. Přípravné práce včetně plánování, hodnocení ex-ante, řízení projektu Akce 1 byly financovány přímo ministerstvem. Plánuje se, že podobný přístup by mohl být přijat pro druhé kolo u těch zemí, u nichž se očekává, že se připojí po roce 2004.

## **VI MECHANISMY PRO BULHARSKO, RUMUNSKO A TURECKO**

EMPL B4 chce ve spolupráci s generálním ředitelstvím pro rozšíření podnítit účast Bulharska, Rumunska a Turecka ve druhém kole. Návrhy projektů typu EQUAL by měly být předloženy zodpovědným ministerstvům v kontextu plánovacího procesu Phare 2003.

---

<sup>13</sup> Jako u Interregu se procento částky národního rozpočtu přidělené na technickou pomoc liší v rozmezí 5-8%.

<sup>14</sup> Je třeba poznamenat, že se definice konečného příjemce finančních prostředků značně liší u programů EQUAL a Mainstream ESF.

|                                                                                                                                              |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p style="text-align: center;"><b>LIST č. 5</b><br/><b>POSKYTOVÁNÍ DROBNÝCH DOTACÍ NA ZÁKLADĚ NAŘÍZENÍ O ESF č.</b><br/><b>1784/1999</b></p> |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## **1. PRÁVNÍ ZÁKLAD**

Článek 4 odstavec 2 nařízení č. 1784/1999

*„Programování podpor z Fondu předpokládá, že přiměřená část prostředků Fondu vyčleňovaná v rámci cílů 1 a 3 bude poskytována v souladu s článkem 27 nařízení (ES) č. 1260/1999, tedy v podobě drobných dotací se zvláštními podmínkami přístupu pro nevládní organizace a místní partnerství. Členské státy mohou tento odstavec provádět v souladu s podmínkami financování dle článku 29 odstavce 6 nařízení (ES) č. 1260/1999.“*

## **2. PROGRAMOVÁNÍ A POSKYTOVÁNÍ PODPOR STÁTY PATNÁCTKY V LETECH 2000-2006**

Účelem projektů spolufinancování v podobě drobných dotací se zvláštními podmínkami poskytování, zavedených nařízením o ESF, je snazší přístup malých organizací k prostředkům ESF a podpora vzniku místních partnerství. Snazší přístup k prostředkům Fondu by měl být impulsem pro jejich činnost a nástrojem umožňujícím účinněji reagovat způsobem „bottom-up“ na specifické potřeby některých znevýhodněných sociálních skupin nebo místních společenství.

Pokud jde o provádění tohoto ustanovení, nařízení o ESF odkazuje na podmínky čerpání hromadných dotací podle článku 27 nařízení č. 1260/1999. V odstavci 1 tohoto článku jsou vymezeny podmínky, jež musí splňovat zprostředkující organizace pověřené poskytováním a správou těchto dotací: poskytnout záruky své solvence a své způsobilosti k administrativnímu a finančnímu řízení; mimo odůvodněné případy sídlit v příslušném regionu (regionech); mít víceletou zkušenost v dané oblasti působení; být pověřena k činnosti ve veřejném zájmu a odpovídajícím způsobem zapojovat do své činnosti společenské a hospodářské skupiny přímo dotčené těmito opatřeními.

Tyto požadavky omezují, zejména v členských státech s malou tradicí občanské společnosti na místní a regionální úrovni, okruh možných zprostředkujících organizací. Často mohou tuto úlohu zastávat pouze veřejné instituce nebo celostátní nevládní organizace. Právě nerovná výchozí pozice velkých a malých nevládních organizací při získávání prostředků byla jedním z důvodů pro zavedení tohoto dotačního programu.

Decentralizace odpovědnosti navíc přidává další článek do řetězce rozhodovacích pravomocí, což dále ztěžkopádňuje celý systém a úkoly v oblasti monitorování, auditu a kontroly, a zpožďuje realizaci s rizikem nevyčerpání dotací z Fondu. Ačkoli nařízení připouští financování plně z prostředků Společenství, platí obecná povinnost zdůvodňovat výši výdajů (např. skutečné náklady).

### 3. VÝCHODISKA PRO KANDIDÁTSKÉ ZEMĚ

Protože programovací období bude v kandidátských zemích kratší (2004-2006), může být absorpce prostředků Fondu omezena obtížemi spojenými se složitější a pozdější realizací těchto mechanismů.

Malá zkušenost veřejné správy v kandidátských zemích hovoří proti dalšímu tříštění jejího úsilí zavedením příliš decentralizovaného systému řízení, monitorování a kontroly.

Jestliže řídicí schopnost veřejné správy se považuje za nízkou, lze předpokládat, že způsobilost k administrativnímu a finančnímu řízení a zkušenost nevládních organizací a místních a regionálních partnerství bude ještě nižší. Proto bude výběr zprostředkujících organizací nepochybně složitější než v současných členských státech.

Budou-li prostředky poskytnuty ke správě nevládním organizacím a místním partnerstvím v zemi s nedlouhou tradicí spolupráce mezi státem a občanskou společností, lze se obávat vzniku organizací bez společenského a finančního zakotvení, jejichž jediným důvodem existence bude přístup k veřejným fondům. Vzhledem ke zkušenostem se zaváděním tohoto mechanismu v současných členských státech a vzhledem k dalším okolnostem v případě kandidátských zemí **musí být v přiměřeném a rozumném rozsahu rozšířena omezující podmínka provádění článku 4 odstavce 2. Vyčleňování prostředků Fondu na drobné dotace by tedy nemělo být obzvlášť podporováno.**

S ohledem na význam účasti občanské společnosti na veřejném dění a v zájmu její širší spolupráce s orgány veřejné správy se nicméně doporučuje, aby **členské státy mohly využívat nástroje EQUAL k rozvoji regionálních a místních partnerství**. Prostřednictvím účasti v nadnárodních strukturách by získaly přístup k technické podpoře a ke zkušenostem současných členských států.



|                                                                                                    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p style="text-align: center;"><b>LIST Č. 6</b><br/><b>ČINNOSTI V OBLASTI TECHNICKÉ POMOCI</b></p> |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|

**1. ČINNOSTI V OBLASTI TECHNICKÉ POMOCI DEFINOVANÉ V NAŘÍZENÍ 1685/2000**

Pravidlo 11 nařízení Komise 1685/2000 stanoví oblast působnosti a limity pro podporu technické pomoci v plánovacím období 2000-2006. Rozlišuje dvě různé kategorie činností v oblasti technické pomoci:

a) aktivity související s řízením, provedením, monitorováním a kontrolou pomoci, které podléhají stropům stanoveným v bodě 2.4. fiše:

- výdaje související s přípravou, výběrem, posouzením a monitorováním pomoci a operací (ale mimo výdaje na pořízení a instalaci počítačových systémů pro řízení, monitorování a hodnocení);
- výdaje na schůzky kontrolních výborů a podvýborů související s provedením pomoci;
- výdaje související s audity a kontrolami operací na místě;

b) činnosti, které nepodléhají stropům stanoveným v nařízení, jako jsou studie, semináře, informační akce, hodnocení a pořízení a instalace počítačových systémů pro řízení, monitorování a hodnocení.

Obecně, v zájmu jasnosti, prezentovaly stávající členské státy odlišným způsobem ty činnosti v oblasti technické pomoci, které jsou zahrnuté do stropů, a aktivity mimo tyto stropy, například stanovením dvou různých opatření v oblasti technické pomoci nebo dvou dílčích opatření v rámci opatření v oblasti technické pomoci v programovém doplňku.

S ohledem na výše uvedené se doporučuje, aby **kandidátské země v plánovacích dokumentech jasně oddělily aktivity v rámci stropů a mimo stropy stanovené v pravidlu 11 nařízení 1685/2000 (viz bod 2.7 pravidla).**

**2. ČÁSTKY PŘIDĚLENÉ NA ČINNOSTI V OBLASTI TECHNICKÉ POMOCI**

Obecně, vezmeme-li v úvahu široký rozsah a charakter operací spolufinancovaných z ESF a rovněž velký počet konečných příjemců prostředků z fondů, vyžaduje provedení a řízení programu podporovaného ESF vysokou úroveň technické podpory. To vysvětluje, proč většina stávajících členských států vyčlenila značné finanční prostředky na dokončení činností v oblasti technické pomoci souvisejících s provedením, řízením, monitorováním, vyhodnocením a kontrolou ESF. V kontextu kandidátských zemí, které čelí problémům s administrativní kapacitou, **bude technická pomoc klíčovým prvkem k zajištění účinného provedení CSF a OP a SPD.** Proto se navrhuje:

a) upřednostňovat podporu v oblasti technické pomoci před činnostmi jako je řízení, provedení, monitorování a kontrola pomoci vyčleněním **maximální částky** povolené v rámci bodu 4.2 pravidla 11,

b) poskytnout přiměřenou finanční váhu aktivitám mimo stropy, jako jsou informační aktivity a investice do nástrojů řízení – technické a programové vybavení -, které budou rovněž zvlášť důležité v nových členských státech.

c) spolufinancovat opatření v oblasti technické pomoci **až do maximální výše povolené podle článku 29.3**, jelikož obecně ministerstvo práce nebo regiony mají více problémů nalézt odpovídající prostředky na spolufinancování činností tohoto typu.

### 3. VÝPOČET ČÁSTEK V RÁMCI STROPŮ

Podle bodu 2.6 fiše 11 *musí být limity součtem níže uvedených částek* pro veškerou pomoc vyjma iniciativy Společenství:

- 2,5 % z části celkového příspěvku strukturálních fondů menší než nebo rovnající se 100 miliónům,
- 2 % z části celkového příspěvku strukturálních fondů menší než nebo rovnající se 500 miliónům,
- 1 % z části celkového příspěvku strukturálních fondů, která je vyšší než 500 miliónů, ale menší než nebo rovna 1 miliardě,
- 0,5 % z části celkového příspěvku strukturálních fondů, která je vyšší než 1 miliarda.

Tedy částky pro účely technické pomoci se vypočítávají **podle intervence** ve vztahu k velikosti příspěvku Společenství do OP nebo SPD, což například znamená, že malé SPD by získaly větší procento na provedení činností v oblasti technické pomoci v rámci stropů ve srovnání například s národními velkými OP.

V případě SPD bude výpočet byl dosti jednoduchý (pouze jeden program), zatímco v případě CSF by se celková maximální částka povolená pro činnosti v oblasti technické pomoci v rámci stropů vypočítala na základě maximálních celkových částek povolených pro každý operační program. Tato celková částka by pak mohla být buď vyčleněna zcela na operační program nebo být rozdělena mezi OP a horizontální operační program v oblasti technické pomoci na úrovni CSF (viz níže uvedený bod). Částky vyčleněné na horizontální operační program v oblasti technické pomoci budou výsledkem snížení maximálních částek přidělených na jiné OP.

### 4. PREZENTACE PRIORIT TECHNICKÉ POMOCI ESF V PLÁNOVACÍCH DOKUMENTECH

Skutečná prezentace činností v oblasti technické pomoci ESF v plánovacích dokumentech bude velmi záviset na specifické plánovací struktuře každé kandidátské země a bude definována v pozdější fázi, během dvoustranných jednání s každou kandidátskou zemí.

Obecně mohou nastat tři různé situace, i když nejsou normativní:

- a) v případě modelu SPD, jelikož by bylo vhodné vyčlenit prostředky na technickou pomoc pro specifické aktivity ESF, by mohlo být užitečné mít opatření v oblasti

technické pomoci ESF v rámci osy priorit v oblasti technické pomoci financované z více fondů;

- b) v případě CSF/OP lze doporučit vytvoření opatření v oblasti technické pomoci financované z ESF v rámci každého OP podporovaného ESF na monitorování, hodnocení a kontrolu operací financovaných z ESF;
- c) v jednom specifickém případě bylo dohodnuto mít program v oblasti technické pomoci na podporu aktivit technické pomoci na úrovni CSF. Tento program v oblasti technické pomoci bude podporovat administrativní náklady související s CSF, ale rovněž koordinační aktivity na úrovni CSF, jako informace a publicita, kontrolní činnosti a vytvoření společných počítačových systémů. V tomto případě je možno doporučit vytvořit prioritu nebo opatření financované z ESF v rámci OP v oblasti technické pomoci financovaného z více zdrojů.

## LIST Č. 7

### ÚLOHA A VZTAHY MEZI ŘÍDÍCÍM ORGÁNEM, ZPROSTŘEDKOVATELSKÝMI SUBJEKTY A KONEČNÝMI PŘÍJEMCI FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ

#### 1. ŘÍDÍCÍ ORGÁN

Podle čl. 9 písm. n) nařízení 1260/1999 je řídicím orgánem orgán jmenovaný členským státem k řízení pomoci, tj. OP nebo SPD. Existuje pouze jeden oficiálně jmenovaný řídicí orgán pro každý program (ne pro opatření) a informace související s jmenováním řídicího orgánu a popis opatření k řízení pomoci jsou nedílnou součástí OP nebo SPD.

V rámci tohoto obecného principu se mohou z hlediska ESF objevit různé mechanismy řízení:

- a) v některých případech může jmenovaný řídicí orgán delegovat některé odpovědnosti v rámci řízení na jiné orgány, které plní řídicí úkoly jeho jménem. Tento model bude zvláště důležitý v kandidátských zemích, ve kterých pomoc bude nabývat formu SPD, jelikož ministerstvo hospodářství nebo financí bude zpravidla jmenovaným řídicím orgánem ve smyslu nařízení, zatímco ministerstvu práce budou přiděleny některé řídicí úkoly ve vztahu k ESF. V tomto jednotlivém případě by měly plánovací dokumenty obsahovat adekvátní informace o odpovědnostech svěřených zprostředkovatelskému subjektu a o organizaci a ohlašovacích povinnostech stanovených řídicím orgánem a zprostředkovatelským subjektem;
- b) v jiných případech, zejména kde CSF a OP budou zapojeny do programu pomoci, se bude podpora ESF plánovat prostřednictvím celonárodních sektorových OP (SOP) a integrovaných regionálních OP financovaných z více fondů. Podle tohoto scénáře bude obecně řídicím orgánem pro SOP ministerstvo práce nebo zaměstnanosti, zatímco ministerstvo hospodářství bude jmenovaným řídicím orgánem pro ROP. Podle tohoto scénáře obvykle přidělily některé členské státy, zejména státy těžící z cíle 1, **celkovou odpovědnost za koordinaci ESF na národní ministerstvo práce nebo jiný odpovídající orgán**. Tato koordinační funkce se ukázala jako užitečná k zajištění celkové soudržnosti mezi všemi intervencemi financovanými z ESF. To by doplňovalo – avšak nenahrazovalo – práci řídicích orgánů pro každou pomoc a mohlo by mimo jiné zahrnovat tyto úkoly:
  - objasnění podrobných prováděcích pravidel s ohledem na finanční řízení (např. spolufinancování, zálohy) a kontrolu pro specifickou typologii činností spolufinancovaných z ESF,
  - poskytnutí technické podpory a vedení v průřezových záležitostech specifických pro ESF (systémy malých grantů, pravidla způsobilosti),
  - vytvoření IT monitorovacího informačního systému, který shromažďuje naturální a finanční ukazatele potřebné pro řízení, hodnocení a kontrolu ESF, ve spolupráci s různými řídicími orgány,
  - zajištění dodržování pravidel Společenství - a národních pravidel - použitelných na ESF s ohledem na záležitosti v oblasti informací a publicity,

- objasnění provedení pravidel Společenství důležitých pro provedení ESF (např. pravidla státní pomoci týkající se politik odborného vzdělávání a zaměstnanosti).

V kontextu kandidátských zemí se navrhuje, ale nevyžaduje, aby ministerstvo práce po dohodě a ve spolupráci s vedoucím orgánem CSF **stanovilo stejné praktické pracovní mechanismy mezi všemi subjekty zapojenými do využívání ESF** s ohledem na zvyšování efektivnosti intervencí podporovaných ESF.

## 2. ZPROSTŘEDKOVATELSKÉ SUBJEKTY

Definice zprostředkovatelských subjektů byla uvedena v nařízení Komise 438/01 v kontextu řídicího a kontrolního systému k zajištění řádné finanční správy fondů a přiměřeného zajištění správnosti, regulérnosti a způsobilosti nároků:

Čl. 2 odst. 2 nařízení 438/0: „*za účelem tohoto nařízení se zprostředkovatelskými subjekty rozumí veřejné a soukromé subjekty nebo služby jednající v rámci odpovědnost řídicích a platebních orgánů nebo plnící úkoly jejich jménem ve vztahu ke konečným příjemcům finančních prostředků nebo subjektům nebo firmám provádějícím operace.*“

Podle článků 5 a 13 výše uvedeného nařízení informovaly členské státy Komisi o funkcích a odpovědnostech svěřených zprostředkovatelským subjektům do tří měsíců od přijetí pomoci.

V kontextu kandidátských zemí odsouhlasily služby Komise z důvodu řádné finanční správy, že informace o organizaci řídicích a platebních orgánů, zprostředkovatelských subjektů a kontrolních systémů **by měly být předloženy v době poskytnutí pomoci**. Cílem je na straně jedné urychlit proces vyjednávání, ale na straně druhé a důležitější sledovat pokrok, kterého bylo dosaženo při provádění závazků kapitoly 21, s ohledem na záležitosti týkající se řízení a finanční kontroly.

## 3. KONEČNÍ PŘÍJEMCI FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ

Čl.18 odst. 3 nařízení 1260/99 vyžaduje, aby členské státy splnily definování typů konečných příjemců pro každé opatření v programovém doplňku.

Tedy ministerstvo práce jako jmenovaný řídicí orgán nebo zprostředkovatelský subjekt by mělo definovat konečné příjemce finančních prostředků ve vztahu k ESF dostatečně včas, aby se tito připravili na svou budoucí prováděcí a řídicí práci. To je rovněž důležité, aby se zajistilo, že řídicí orgán a koneční příjemci finančních prostředků ve vztahu k ESF jsou od počátku součástí případných přípravných prací ve vztahu k IT monitorovacímu systému strukturálních fondů a specifickému „modulu“ ESF, který má být vytvořen.

Ve světle zkušeností se stávajícími členskými státy se naléhavě doporučuje, aby byl seznam konečných příjemců pro každé opatření zahrnut v programovém doplňku, který lze v případě potřeby snadno upravit, místo v OP/SPD.

|                                                                                                  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p style="text-align: center;"><b>LIST č. 8</b><br/><b>POŽADAVKY NA MONITOROVACÍ SYSTÉMY</b></p> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|

**Požadavky** na monitorovací systémy v kandidátských zemích **jsou stejné jako v případě současných členských států**. Jedinou odlišností je fakt, že se jedná o novinku a veřejná správa nevychází z modelu, který si předtím prožila „na vlastní kůži“. Vytváření monitorovacích systémů navíc musí probíhat souběžně s dalším úkolem, kterým je posilování řídicí schopnosti veřejné správy.

Základním dokumentem v tomto směru jsou „**Východiska pro monitorování a vyhodnocování podpor z FSE**“, obsahující přesné pokyny pro vytváření monitorovacích systémů včetně vazeb na vyhodnocování a pro volbu ukazatelů. Tato východiska jsou v souladu s nejnovějšími požadavky na zjednodušení procedury, mimo jiné vyjmenovávají společný základní soubor ukazatelů.

Kromě toho byl v rámci tzv. setkání pro partnerství projednán pracovní dokument skupiny pro vyhodnocování, nazvaný „Vyhodnocování kvality monitorovacích systémů ESF“, který by se mohl ukázat jako užitečný také pro kandidátské země.

**Program musí být průběžně monitorován na všech úrovních** zejména s přihlédnutím k účelu podpory.

Ukazatele jsou jak na úrovni politického rozhodování a priorit, tak na úrovni konkrétních opatření strukturovány podle tzv. „logického rámce podpory“<sup>15</sup>, který rozlišuje:

- ukazatele zdrojů (finanční prostředky)
- ukazatele materiálních výstupů („objem“ hmotných výstupů akce)
- ukazatele výsledku (přímé a bezprostřední důsledky akce)
- ukazatele dopadu (středně- a dlouhodobé důsledky akce)

Tuto soustavu ukazatelů doplňují kontextové ukazatele, umožňující vyhodnocovat kontext a podmínky realizace.

Je zapotřebí dodržet některé požadavky:

- Monitorovací systém musí poskytovat přinejmenším **společný základní soubor ukazatelů** (ukazatele zdrojů a výstupů). To je důležité, neboť tento soubor společně s kvantifikovatelnými cíli na politické úrovni představuje klíčové ukazatele programu.

- Systém musí umožňovat získání **ukazatelů výsledku** (procento výstupu, procento pokrytí, procento spokojenosti), měřících bezprostřední efekt dotací. Tyto údaje lze shromažďovat jednou ročně.

- Odhad **ukazatelů dopadu** (dlouhodobost, procento pozitivního výstupu) lze provádět méně často, zpravidla až v letech konečného vyhodnocení a ex post. Může být prováděn společně s vyhodnocením a ukazatele nemusejí být obsaženy v podpůrném informačním systému. Je rovněž potřeba vytvořit **systém shromažďování údajů**, který bude zásobovat daty monitorovací systém.

---

<sup>15</sup> viz Indicators for Monitoring and Evaluation. An Indicative Methodology, in: Vademecum for Structural Funds Plans and Programming Documents Objectives 1,2 and 3 – 2000/2006.

Ze zkušeností současných členských států lze vyvodit některá praktická doporučení:

- Formálně rozdělit úkoly (např. obecný informační systém strukturálních fondů a zvláštní modul ESF) mezi jednotlivá ministerstva, která se podílejí na přípravě a realizaci monitorovacího systému.

- Pověřit ministra práce vytvořením podrobného pracovního plánu pro modul ESF systému. Ministr určí:

- závazný seznam povinně shromažďovaných údajů (o projektu, fyzických a právnických osobách),
- konstruované ukazatele (realizace, výsledku, dopadu).
- Definovat údaje, které budou provázány s obecným systémem;
- Určit profil příjemců (cílových subjektů), a to ještě před dokončením studie a koncepce informačního systému.

#### **List č. 9 – Příloha: Společný základní soubor ukazatelů**

| <b>Typ aktivity:</b>                                                                                                                                                                                                                                                   | <b>Ukazatele zdrojů a výstupů<br/>(společný základní soubor):</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <b>Specifické ukazatele<br/>výstupu</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Opatření pro pomoc osobám</b></p> <p>(vzdělávání, poradenství a orientace, podpora zaměstnanosti, integrovaná opatření typu zapojení do profesního života, zakládání živností)</p> <p>Pomoc podnikům (organizace práce, celoživotní vzdělávání, poradenství)</p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Vynaložené finanční prostředky za rok</li> <li>- Počet příjemců ročně (nově evidovaní, evidovaní z minulých let, vyřazení z evidence)</li> <li>- Rozložení muži / ženy</li> <li>- Rozložení podle statutu na trhu práce (zaměstnanci, OSVČ, nezaměstnaní-dlouhodobě a krátkodobě, ekonomicky neaktivní, z toho studující)</li> <li>- Počet projektů a příjemců z řad podniků za rok</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Charakteristiky příjemců: kvalifikace, věk, ostatní osobní nebo pracovní charakteristiky (národnostní menšiny, zdravotně postižení, příjemci sociální podpory atd.)</li> <li>- Typy podpor v jednotlivých kategoriích příjemců</li> <li>- Údaj o trvání projektů</li> <li>- Počet rozvojových plánů za rok</li> <li>- Počet dotčených zaměstnanců za rok</li> </ul> |
| <b>Opatření pro pomoc</b>                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |

|                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>strukturám a systémům:</b></p> <p>(příprava školitelů, služby v oblasti poradenství a orientace, vytváření odborných školicích a vzdělávacích zařízení, akreditace atd.)</p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Vynaložené finanční prostředky za rok</li> <li>- Počet projektů (nových, probíhajících, dokončených) za rok</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Počet partnerů v projektu</li> <li>- Počet připravených školitelů za rok</li> <li>- Počet zprostředkovatelen práce (job centers) a školicích středisek, které získávají podporu, za rok</li> <li>- Kapacita systémů (počet nabízených nebo vytvořených míst ve školicích a vzdělávacích programech)</li> <li>- Zdokonalování systémů (počet akreditovaných školicích a vzdělávacích programů)</li> </ul> |
| <p><b>Doprovodná opatření</b></p> <p>(služby v oblasti profesní orientace, mentoring, sociální služby, iniciativy místního rozvoje, péče o závislé)</p>                            | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Vynaložené finanční prostředky za rok</li> <li>- Počet projektů (nových, probíhajících, dokončených) za rok</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Počet nabízených projektů za rok</li> <li>- Počet smluv / protokolů o spolupráci za rok</li> <li>- Počet a kategorie partnerů podílejících se na opatření</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                     |

|                                                                                                       |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p style="text-align: center;"><b>LIST Č. 9</b><br/><b>OTÁZKY SOUVISEJÍCÍ S FINANČNÍM ŘÍZENÍM</b></p> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## **1. POZADÍ**

Současné plánovací období 2000-2006 stanoví nový systém pro vyplácení náhrad založený na principu úhrady ověřených výdajů podložených přijatými fakturami. Aby se usnadnilo provedení programů, vyplácí se záloha celkové finanční obálky v okamžiku, kdy je program přijat, a poté služby Komise hradí pouze platby, uskutečněné konečnými příjemci finančních prostředků, související se skutečně splacenými výdaji.

Mechanismus tohoto nového systému vyžaduje, aby řídicí orgány, zprostředkovatelské subjekty, koneční příjemci finančních prostředků a koneční příjemci podpory ESF měli **dostatečnou administrativní a finanční kapacitu**. Každý účastník zapojený na jakékoli úrovni do provádění prostředků ESF musí být zodpovědný za správu a kontrolu prostředků, které mu byly svěřeny, v souladu se závazky stanovenými v nařízení Komise 438/01.

Schopnost provést prostředky rychle a korektně bude klíčovou výzvou pro kandidátské země, které mohou mít zpočátku nedostatečnou administrativní kapacitu, aby absorbovaly a spravovaly řádně a rychle velký příliv finančních prostředků.

Vezmeme-li v úvahu zkušenosti ze stávajících členských států a kratší plánovací období v kandidátských zemích, toto sdělení stanoví některé operativní návrhy s cílem usnadnit finanční řízení programů kandidátských zemí a tedy urychlit vyplácení náhrad.

## **3. SKUTEČNĚ VYPLACENÉ VÝDAJE: DOLOŽENÍ VÝDAJŮ**

Podle článku 32 nařízení 1260/99 musí skutečně vzniklé výdaje souviset s platbami uskutečněnými konečnými příjemci finančních prostředků, podloženými přijatými fakturami nebo účetními doklady se stejnou průkaznou hodnotou.

Pravidlo způsobilosti č. 1 (výdaje skutečně vyplacené) nařízení Komise 1685/2000 potvrzuje tuto zásadu a podrobně popisuje prováděcí pravidla, **která jsou kvůli zjednodušení přezkoumávána**.

Podle bodu 2 pravidla způsobilosti č. 1 se rozlišují dva různé způsoby provedení operací strukturálních fondů, co se týče podpůrných důkazů o vzniklých výdajích:

### **2.1. Pomocí výběrových řízení**

Pokud řídicí orgán, zprostředkovatelský subjekt nebo konečný příjemce finančních prostředků využije veřejného nabídkového řízení na výběr a schvalování operací, **spočívá doložení skutečně vzniklých výdajů na konečném příjemci finančních prostředků**, který je definován v čl. 9 odst. 1 jako „*subjekt zodpovědný za zadávání zakázek*“. V souladu s tím nemůže Komise vyžadovat podpůrné účetní doklady od dodavatelů. Avšak kontrolní služby Společenství a národní kontrolní služby jsou vždy oprávněny zkontrolovat, zda služba byla poskytnuta a zda splňuje podmínky stanovené ve smlouvě o udělení zakázky v souladu s národními pravidly a pravidly Společenství o veřejných zakázkách.

## 2.2. Grant je udělen přímo bez předchozího výběrového řízení:

Toto je nejobvyklejší model provádění operací spolufinancovaných ESF. Je-li pomoc ESF udělena bez výběrového řízení (např. formou grantu), spočívá doložení skutečně vzniklých výdajů na **veřejných nebo soukromých subjektech provádějících operaci**, tj. konečných příjemcích ve smyslu čl. 7 odst. 2 písm. a) nařízení 438/2001.

V rámci zjednodušení služby Komise schválily, že zálohy vyplacené konečným příjemcům pomoci Společenství budou způsobilé pro vyplacení náhrad za určitých podmínek, aby byla zaručena řádná finanční správa.

To v tomto případě znamená, že žádosti o platby budou zahrnovat **výdaje skutečně vzniklé a zaplacené konečným příjemcům, ale rovněž zálohy vyplacené konečným příjemcům pomoci konečným příjemcem finančních prostředků podle pravidel, která budou přijata v nejbližších týdnech.**

Pokud jde o doložení výdajů, mohou nastat dvě různé situace:

### 2.2.1 *Granty přidělené přímo konečným příjemcům finančních prostředků k doplnění národních politik*

Prostředky ESF lze přidělit přímo doplňkovým národním programům (např. v oblasti vzdělávání) nebo na modernizaci národních služeb (např. veřejné služby zaměstnanosti). V těchto případech **může být konečný příjemce finančních prostředků zároveň konečným příjemcem pomoci**. Národní orgány a Komise mohou provést kontroly a vyžadovat účetní doklady na doložení výkazů o skutečně vzniklých výdajích na úrovni konečného příjemce finančních prostředků jako subjekty provádějící operaci. Musí být zajištěna jasná identifikace spolufinancovaných operací a účetního protokolu.

Podle tohoto scénáře pocházejí odpovídající národní prostředky v kohezních zemích (Řecko, Portugalsko, Španělsko) tradičně z veřejných zdrojů – regionální nebo státní rozpočet – a sotva se předpokládá soukromé spolufinancování, vyjma opatření v oblasti trvalého odborného vzdělávání. Obecně se příspěvek z ESF obvykle vypočítává s ohledem na způsobilé veřejné náklady.

### 2.2.2. *Granty udělené prostřednictvím výzvy k podání návrhů*

Účelem výzev k podání návrhů je udělit veřejné granty projektům, které z kvalitativního hlediska nejlépe vyhovují cílům veřejného orgánu prostřednictvím zveřejnění výzvy.

Obecně jsou-li využity výzvy k podání návrhů pro provedení operací financovaných z ESF, má konečný příjemce finančních prostředků celkovou odpovědnost za zadávání zakázek, zatímco skutečné provedení uskutečňují jiné subjekty: koneční příjemci ve smyslu čl. 7 odst. 2 písm. a) nařízení 438/2001.

V tomto případě **spočívá doložení výdajů na konečných příjemcích pomoci směrem ke konečnému příjemci finančních prostředků**, který je obvykle definován na vyšší úrovni. Komise může kontrolovat, zda byla služba poskytnuta a ověřit shodu

částek doložených Komisi s jednotlivými doklady o výdajích a podpůrnými dokumenty na různých administrativních úrovních od platebního orgánu směrem k úrovni konečných příjemců pomoci.

Podle tohoto scénáře může být spolufinancování zajištěno buď jedním spolufinancujícím subjektem nebo z mnoha různých zdrojů: veřejných (národní, regionální a místní), soukromých a od nevládních organizací. Obecně konečný příjemce finančních prostředků obvykle vyplácí příspěvek Společenství a část národních veřejných finančních prostředků, ne však soukromé prostředky nebo národní spolufinancování jako například dávky v nezaměstnanosti. Nicméně ponechává si celkovou finanční odpovědnost za operaci a musí zajistit pravdivost a způsobilost výdajů vyplacených a deklarovaných jinými spolufinancujícími subjekty.

Podle tohoto scénáře se pak obvykle příspěvek z fondů vypočítává s ohledem na celkové způsobilé náklady, aby se zahrnuly veškeré rozdílné zdroje spolufinancování.

### **2.3 Aspekty různých variant**

- Výběrová řízení se využívala v kontextu ESF málo, jelikož pravidla a postupy vyžadované pro udělení veřejných zakázek se zdají být méně vhodné pro provedení politik rozvoje lidských zdrojů.  
I když se zdá, že výběrové řízení dbající na národní pravidla a pravidla Společenství o veřejných zakázkách (směrnice 92/50) zjednodušuje doložení výdajů a urychluje finanční toky, může zapříčinit zpoždění efektivního spuštění operací, jelikož požadavky a postupy, které musí být respektovány při přípravě výběrového řízení a při výběru nabídek, jsou velmi přísné a náročné na čas a lidské zdroje.
- Model, který přiděluje podporu ESF přímo doplňkovým národním politikám, byl značně využíván v kohezních členských státech, kde ESF poskytuje hlavní příspěvek, jak v kvalitativním, tak v kvantitativním vyjádření, na posílení a modernizaci systémů vzdělávání, zaměstnanosti a odborného vzdělávání a na veřejnou správu.
- Čím delší je linie odpovědnosti od řídicího orgánu směrem ke konečným příjemcům pomoci, tím nutnější se stává potřeba vyvinout silnou správní kapacitu na různých úrovních, aby byly splněny závazky, co se týče dostatečného účetního protokolu stanoveného v nařízení 438/01.
- Model provádění a řízení ESF, který získává spolufinancování ESF z různých zdrojů, se většinou používá v programech cíle 3. Vyžaduje silný smysl pro partnerství a důvěru mezi různými spolufinancujícími subjekty a solidní správní kapacitu na všech úrovních (řídicí orgán, zprostředkovatelské subjekty, koneční příjemci finančních případů), které budou zodpovědné za řízení operace.
- V některých kohezních zemích (Portugalsko, Řecko) uskutečňují výzvy k podání návrhu řídicí orgány, aby se vybrali koneční příjemci finančních prostředků, kteří provádějí samotné operace, tj. koneční příjemci finančních prostředků jsou také konečnými příjemci pomoci.

## II. OPERATIVNÍ NÁVRHY K USNADNĚNÍ FINANČNÍHO PROVEDENÍ

S ohledem na výše uvedené a při zohlednění kratšího plánovacího období (méně než 3 roky místo 7), doporučí generální ředitelství pro zaměstnanost kandidátským zemím níže uvedené návrhy, za účelem usnadnění správy a náhrady operací financovaných z ESF v kandidátských zemích:

- k usnadnění účetního protokolu se doporučuje **snížit počet subjektů mezi řídicím orgánem a konečným příjemcem**, aby se zjednodušily linie odpovědnosti. Snížit počet malých operací v rámci opatření a **směřovat podporu ESF k velkým operacím**, jako je spolufinancování veřejných programů a veřejných systémů, které lze snáze deklarovat a kontrolovat. Jak již bylo zmíněno, jasná identifikace spolufinancovaných operací a odůvodnění vzniklých výdajů jsou nezbytně nutné;
- v souladu s čl. 29 odst. 2 nařízení 1260/99 **by měl být příspěvek z ESF definován ve vztahu k veřejným výdajům**, jelikož to je z administrativního hlediska jednodušší a méně zatěžující model. To je zejména vhodné pro opatření, která zahrnují programy státní pomoci;
- **snížit počet národních zdrojů spolufinancování**. Zatímco na jedné straně existence rozmanitých zdrojů spolufinancování napomáhá vyhovět požadavku maximálního národního příspěvku stanoveného v nařízení, na druhé straně to zvyšuje složitost řízení a kontroly intervencí;
- **uplatnit stejnou míru spolufinancování na všechny operace v rámci opatření**, aby se zjednodušilo administrativní zatížení platebního a řídicího orgánu a usnadnila úhrada plateb Komisí;
- **vyčlenit přiměřenou technickou pomoc** v rámci stropů stanovených podle pravidla 11 nařízení 1685/2000 pro aktivity jako je řízení, provedení, monitorování a kontrola pomoci, zajistit účinné administrativní provedení programů.

|                                                                                                        |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p style="text-align: center;"><b>LIST č. 10</b><br/><b>POŽADAVKY NA AUDIT A FINANČNÍ KONTROLU</b></p> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|

Je zcela nezbytné, aby kandidátské státy vytvořily odpovídající systémy pro řízení a kontrolu podpor poskytovaných ze strukturálních fondů. Tyto systémy musejí splňovat požadavky obsažené v nařízeních č. 1260/1999 ze dne 21. června 1999 a č. 438/2001 ze dne 2. března 2001, neboť spolehlivost a účinnost těchto systémů je základním předpokladem řádného finančního řízení a Komise jí bude podmiňovat proplácení poskytnutých prostředků po vstupu kandidátských zemí.

V současném stádiu přístupových jednání s kandidátskými státy se zdá, že hlavní nedořešené otázky se týkají právě aplikace ustanovení těchto nařízení. Z tohoto důvodu, a rovněž ve snaze poskytnout kandidátským zemím podporu při vytváření systémů auditu, které budou předmětem samostatného podrobného dokumentu v rámci národního plánu rozvoje každého státu, byly zpracovány souhrnné tabulky základních povinností v oblasti kontroly a auditu pro řídicí orgány, platební orgány, orgány provádějící výběrovou kontrolu a nezávislé certifikační organizace.

Souhrnné tabulky jsou rozděleny do čtyř sloupců: vymezení odpovědných institucí, rozsah jejich odpovědnosti, konkrétní způsob provádění a odkaz na příslušná ustanovení právních předpisů.

Upozorňujeme, že vzhledem k závažnosti celé problematiky a k termínům realizace je nutné mobilizovat všechny prostředky, zejména v rámci technické podpory na základě nařízení č. 1685/2000 o uznatelnosti výdajů.

**LIST č. 11 – TABULKA: ŘÍDICÍ ORGÁN**

| VYMEZENÍ KOMPETENCÍ                                                                                     | ROZSAH ODPOVĚDNOSTI                                                    | PROVÁDĚNÍ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | ODKAZ NA PRÁVNÍ PŘEDPISY                                                                                              |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| - Stát; celostátní nebo místní veřejné nebo soukromé organizace pověřené státem.                        |                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | - Článek 9 bod n) nařízení č. 1260/1999 ze dne 21. června 1999.                                                       |
| - <i>Táž instituce:</i><br><br>Osoba funkčně nezávislá na platebním orgánu, pracující v téže instituci. |                                                                        | - Vymezení, jasné rozdělení a dostatečné oddělení funkcí (organizační schéma a související úkoly jednotlivých zaměstnanců).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | - Článek 3 nařízení č. 438/2001 ze dne 2. března 2001.                                                                |
|                                                                                                         | - Všechny aspekty řízení podpory.<br>- Efektivnost a správnost řízení. | - <i>Průběh programu:</i><br>- Příprava monitorovacích a programovacích výborů.<br>- Koordinace vedení a monitorování jednotlivých projektů.<br>- Přizpůsobení doplňujících programovacích nástrojů.<br>- Kontrola provedených služeb nebo audit kontrolních procedur provedených služeb, uskutečňovaný pověřenými technickými orgány. (vést záznamy o kontrole jednotlivých činností na místě)<br>- Vytvoření nástroje pro shromažďování finančních a statistických údajů.<br>- Dodržování povinností v oblasti informovanosti a publicity.<br><br>- Oddělené účetnictví, nebo alespoň analytické účetní kódy veškerých transakcí v rámci podpory | - Článek 34 odstavec 1 nařízení č. 1260/99 ze dne 21. června 1999.<br><br>- Článek 4 citovaného nařízení č. 438/2001. |

| VYMEZENÍ<br>KOMPETENCÍ                                                                                                                                                   | ROZSAH<br>ODPOVĚDNOSTI                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | PROVÁDĚNÍ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | ODKAZ NA<br>PRÁVNÍ PŘEDPISY                                                                                                                                                |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                          | - Vytvořit<br><b>dostatečné podmínky pro<br/>auditování</b>                                                                                                                                                                                                                                                                             | - Vytvoření<br><b>procedur</b> zaručujících<br><b>evidenci dokladů</b> o<br>příslušných výdajích a<br>platbách.<br>- Určení <b>organizace</b><br>odpovědné za <b>evidenci<br/>dokladů</b> .<br>- Poskytnutí těchto<br><b>dokladů</b> příslušným<br>institucím za účelem<br><b>auditů a kontroly</b> .<br>- Smluvní zakotvení<br><b>povinností zprostředkující<br/>organizace</b> . | - Článek 4<br>citovaného nařízení č.<br>438/2001.                                                                                                                          |
| - <i>zvláštní případ</i><br><i>zprostředkujících</i><br><i>organizací (hromadné</i><br><i>dotace):</i><br>jakákoli soukromá<br>nebo veřejná organizace<br>nebo instituce | - <i>Řízení v</i><br><i>přenesené pravomoci:</i><br>Jedná pod<br><b>odpovědností řídicího<br/>nebo platebního orgánu</b><br>nebo <b>na jeho účet</b><br><b>vykonává určité úkoly ve</b><br><b>vztahu ke koncovým</b><br><b>příjemcům podpory nebo</b><br><b>k organizacím a</b><br><b>podnikům, které realizují</b><br><b>projekty.</b> | - <b>Vytvoření</b><br><b>efektivních řídicích a</b><br><b>kontrolních systémů,</b><br>umožňujících kontrolovat<br>věcnou a finanční správnost<br>a řádné použití<br>vynaložených prostředků<br>koncovými příjemci ( <b>audit</b> )<br>- <b>Konsolidace</b><br><b>finančních a statistických</b><br><b>údajů.</b>                                                                   | - Článek 9 bod<br>i), článek 9 bod n) a<br>článek 27 citovaného<br>nařízení č. 1260/1999.<br>- Článek 2<br>odstavec 2, články 3 a 4<br>citovaného nařízení č.<br>438/2001. |

**LIST č. 11 – TABULKA: PLATEBNÍ ORGÁN**

| VYMEZENÍ KOMPETENCÍ                                                                                    | ROZSAH ODPOVĚDNOSTI                                                                                                                                                                                                                                               | PROVÁDĚNÍ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | ODKAZ NA PRÁVNÍ PŘEDPISY                                                                                                                                  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| - Jeden či více místních, regionálních nebo celostátních institucí nebo organizací, pověřených státem. |                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | - Článek 9 bod o) nařízení č. 1260/1999 ze dne 21. června 1999.                                                                                           |
| - <i>Táž instituce:</i><br><br>Osoba funkčně nezávislá na řídicím orgánu, pracující v téže instituci.  |                                                                                                                                                                                                                                                                   | - Vymezení, jasné rozdělení a dostatečné oddělení funkcí ( <b>organizační schéma</b> ).<br>- Dohled nad efektivností systémů.                                                                                                                                                                                                                                                                                      | - Článek 3 nařízení č. 438/2001 ze dne 2. března 2001.                                                                                                    |
| - <i>Zprostředkující organizace</i>                                                                    | - Jedná pod odpovědností pověřujícího platebního orgánu.<br>- V poslední instanci zajišťuje certifikaci stát.                                                                                                                                                     | - Informování pověřujícího orgánu o skutečném plnění úkolů a využívaných prostředcích.<br>- Dohled nad efektivností systémů.                                                                                                                                                                                                                                                                                       | - Článek 2 odstavec 2 nařízení č. 438/2001 ze dne 2. března 2001.                                                                                         |
|                                                                                                        | - Zpracovává a předkládá žádosti o platby (vystavuje certifikáty k prohlášením o nepřímých a přímých výdajích) a přijímá platby od Komise.<br>- Dohlíží, aby koncoví příjemci dostávali příspěvky z fondu, na něž mají nárok, v co nejkratší lhůtě a v plné výši. | - <b>Vytvoření sekundárních kontrol</b> k testování spolehlivosti řídicích a kontrolních systémů: kvalita kontroly provedených služeb (článek 4 nařízení č. 438/01); příjemce kontrolních zpráv z výběrových šetření (článek 10 nařízení č. 438/01), zohlednění závěrů a důsledky.<br>- <b>Zvláštní pozornost</b> věnovaná <b>zprostředkujícím organizacím:</b> ověřování kvality vytvořených kontrolních systémů. | - Článek 32 nařízení č. 1260/99 ze dne 21. června 1999.<br>- Článek 2 odstavec 2 nařízení č. 438/2001.<br><br>- Článek 32 odstavec 1 nařízení č. 1260/99. |

**LIST č. 11 – TABULKA: VÝBĚROVÁ KONTROLA (5 %), NEZÁVISLÝ CERTIFIKAČNÍ ORGÁN**

**A – výběrová kontrola (5 %):**

| VYMEZENÍ KOMPETENCÍ                                                                                                              | ROZSAH ODPOVĚDNOSTI                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | PROVÁDĚNÍ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | ODKAZ NA PRÁVNÍ PŘEDPISY                                                                                                                                                                                               |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| - Tyto kontroly organizuje stát.                                                                                                 | - V poslední instanci za ně odpovídá stát.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | - Článek 38 nařízení č. 1260/1999 ze dne 21. června 1999.                                                                                                                                                              |
| - Stát dohlíží na odpovídající oddělení funkcí mezi institucemi odpovědnými za výběrovou kontrolu / řídicími a platebními orgány |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | - Vymezení, jasné rozdělení a dostatečné oddělení funkcí (organizační schéma a související úkoly jednotlivých zaměstnanců).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | - Článek 10 odstavec 3 nařízení č. 438/2001 ze dne 2. března 2001.                                                                                                                                                     |
|                                                                                                                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Ověřovat řádné fungování vytvořených řídicích a kontrolních systémů.</li> <li>- Selektivní metodou na základě analýzy rizik zkoumat správnost prohlášení o výdajích, vydávaných na jednotlivých úrovních.</li> <li>- Prevence, odhalování a náprava hlavních nedostatků (případně i systémových).</li> <li>- Zajištění neoprávněně vynaložených prostředků.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Nejméně 5 % celkově vydaných prostředků z každého fondu a v rámci každého programu</li> <li>- 6 kritérií:</li> <li>- Kontrolní plán (výběr vzorku výběrového šetření, stanovení kontrolního plánu).</li> <li>- Jiné osoby než ty, které vedly nebo monitorovaly projekty.</li> <li>- Kontrola na místě.</li> <li>- Vrácení dokladů do účetnictví organizace nebo společnosti, která realizuje projekt.</li> <li>- Vypracování standardizované zprávy v přítomnosti zástupců kontrolovaného subjektu.</li> <li>- Včetně diagnózy, jak kvalitně příslušné orgány vedly projekt.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Článek 38 citovaného nařízení č. 1260/1999.</li> <li>- Článek 10 odstavec 1 citovaného nařízení č. 438/2001.</li> <li>- Článek 12 citovaného nařízení č. 438/2001.</li> </ul> |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                     |
|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|
|  |  | <p>- <i>Obsah:</i><br/>Zejména kontrola těchto bodů:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Dostatečné podmínky pro auditování.</li> <li>- Odpovídající spolufinancování ze strany národních institucí.</li> <li>- Dodržení pravidel a politik Společenství v souladu s článkem 12 nařízení (ES) č. 1260/99.</li> <li>- Skutečné nebo plánované určení dotace odpovídá cílům popsaným v žádosti o spolufinancování.</li> </ul> | <p>- Článek 11 citovaného nařízení č. 438/2001.</p> |
|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|

**B – nezávislá certifikační organizace:**

| <b>VYMEZENÍ KOMPETENCÍ</b>                                                                                      | <b>ROZSAH ODPOVĚDNOSTI</b>                                                                                                                                                                                                                                    | <b>PROVÁDĚNÍ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <b>ODKAZ NA PRÁVNÍ PŘEDPISY</b>                                                                                                                                                        |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| - Osoba nebo instituce funkčně nezávislá na řídicích a platebních orgánech a na zprostředkujících organizacích. | - V první instanci je odpovědný stát.<br><br>- Zpracování závěrečného prohlášení o realizaci projektu, které dává přiměřenou jistotu, že certifikované výdaje byly vynaloženy účelně a že podřízené transakce byly v souladu s platnými předpisy a požadavky. | - Vymezení, jasné rozdělení a dostatečné oddělení funkcí (organizační schéma a související úkoly jednotlivých zaměstnanců).<br>- Vypracování přehledu závěrů z provedených kontrol.<br>- Přezkoumání správnosti vyúčtování (žádosti o výplatu zůstatku).<br><br>- Kontrola správnosti a souladu financování projektu, k němuž se vztahuje závěrečný certifikát výdajů. | - Článek 38 nařízení č. 1260/1999 ze dne 21. června 1999.<br>- Článek 15 nařízení č. 438/2001 ze dne 2. března 2001.<br>- Článek 38 bod f) nařízení č. 438/2001 ze dne 2. března 2001. |
|                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                               | - Přezkoumání řídicích a kontrolních systémů (audit).<br>- Přezkoumání závěrů již provedených kontrol (zejména výběrových – 5 %).<br>- Případně další výběr vzorků transakcí k výběrové kontrole.                                                                                                                                                                      | - Článek 16 nařízení č. 438/2001 ze dne 2. března 2001.<br>- Příloha III nařízení č. 438/2001 ze dne 2. března 2001.                                                                   |
|                                                                                                                 | - V případě zjištění závažných selhání na úrovni řízení či kontroly nebo neobvykle četných nedostatků budou tyto okolnosti uvedeny v prohlášení včetně odhadovaného rozsahu problému a jeho finančních důsledků.                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | - Článek 17 nařízení č. 438/2001 ze dne 2. března 2001.                                                                                                                                |